CYNGOR CYMUNED BETHESDA
BETHESDA COMMUNITY COUNCIL

"GWERTH CYMUNED YW'N CREDO
A'N BRAINT YW GWARCHOD EIN BRO"

Clerc a Phrif Swyddog Cyllidol
Clerk and Chief Financial Officer
Aled Parry
Rhif ffôn/Tel No:01248 601732
E-bost/E-mail- aledparry@ukonline.co.uk

15 Bryn Caseg,
Ffordd Abercaseg,
Bethesda,
BANGOR,
Gwynedd
LL57 3RW

10fed Awst 2006

Annwyl Gynghorydd, A. Williams

Trefniadau Etholiadol yng Nghymru-
Dogfen drafod Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Yn ystod cyfarfod misol Y Cyngor a gynhaliwyd ar 27ain Gorffennaf fe drafodwyd cynnwys yr uchod. Penderfynwyd fod yr aelodau i ateb yr holiadur yn unigol âr wâhan i'r cwestiynau canlynol â atebwyd fel â ganlyn yn ystod y drafodaeth. Roedd angen darllen y ddogfen ei hun er mwyn deall y.cwestiwn.

Cwestiwn 4

Ie , fe ddylid fod gennym ddull cofrestru awtomatig fel sydd gan wledydd eraill ac y dylid er enghraifft defnyddio y dull o gofrestru fel sydd gan yr awdurdodau addysg ar gyfer mynediad i ysgolion.

Cwestiwn 18

Ie, fe ddylid fod yn ofynnol i reolwyr gorsafoedd pleidleisio gynhyrchu adroddiad tebyg i'r un sy'n ofynnol gan yr Iseldiroedd.

Byddaf yn falch pe baech yn gallu dychwelyd eich sylwadau ataf erbyn **20fed Awst** 2006 fel y gallaf eu gyrru ymnlaen i'r Cynulliad.

Aled Parry

Clerc a Phrif Swyddog Cyllidol

CYNGOR CYMUNED BETHESDA
BETHESDA COMMUNITY COUNCIL

"GWERTH CYMUNED YW'N CREDO
A'N BRAINT YW GWARCHOD EIN BRO"

Clerc a Phrif Swyddog Cyllidol
Clerk and Chief Financial Officer
Aled Parry
Rhif ffôn/Tel No:01248 601732
E-bost/E-mail- aledparry@ukonline.co.uk

15 Bryn Caseg,
Ffordd Abercaseg,
Bethesda,
BANGOR,
Gwynedd.
LL57 3RW

24 Awst, 2006

Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraeth Leol,
Cynulliad Cenedlaethol Cymru,
Bae Caerdydd,
CAERDYDD,
CF99 1NA

Annwyl Fadam,

Parthed- Trefniadau Etholiadol yng Nghymru.

Yn dilyn eich llythyr dyddiedig 2 Mehefin 2006..

Amgaeaf atebion rai o aelodau'r Cyngor uchod i'r cwestiynnau a godwyd yn eich Dogfen Drafod ar yr uchod.

Yr eiddoch yn gywir,

Aled Parry
Clerc a Phrif Swyddog Cyllidol

Crynodeb o gwestiynau

Cwestiwn 1

Er ei fod yn orfodol cofrestru yng Nghymru, anaml iawn y caiff unrhyw un ei gosbi am beidio â gwneud hyn.

A ddylid cosbi pobl am beidio â chofrestru, ac a fyddai hyn yn annog mwy o bobl i gofrestru? DYLID – FE FYDDAI YN ANNOG MWY O BOBL I GOFRESTRU.

Cwestiwn 2

Pa ddulliau y gellir eu defnyddio i sicrhau bod mwy o bobl sy'n byw gyda'u rhieni, sydd wedi symud yn ddiweddar neu sy'n byw mewn tai rhent yn cofrestru? DEFNYDDIO BAS DATA Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A'R AWDURDOD ADDYSG.

Cwestiwn 3

A fydd cofrestru unigolion gyda dull adnabod personol yn helpu i gynyddu nifer y bobl sy'n cofrestru? NID WYF YN SIWR.

A fydd cynhyrchu dull adnabod personol cyn pleidleisio yn helpu i wneud y broses bleidleisio'n fwy diogel? BYDD.

Cwestiwn 4

A ddylai fod gennym ddull cofrestru awtomatig fel sydd gan wledydd eraill?

Os felly, DYLAI

Pa ffynonellau gwybodaeth y gellir eu defnyddio i sicrhau y caiff pawb eu cofrestru'n awtomatig? DEFNYDDIO GWYBODAETH SYDD GAN YR AWDURDOD ADDYSG

Cwestiwn 5

Pa ddulliau y gellir eu defnyddio i annog mwy o bobl dduon a lleiafrifoedd ethnig i gofrestru? HWYLUSO'R BROSES O GOFRESTRU ee DEFNYDDIO'R SWYDDFA BOST NEU SWYDDFA'R AWDURDOD LLEOL NEU LYFRGELL.

Cwestiwn 6

A fyddai system pleidleisio drwy'r post yn unig yn ymarferol yng Nghymru? NA FYDDAI – MAE RHAI POBL YN FALCH O'R TRADDODIAD O GAEL PLEIDLEISIO MEWN GORSAF.

Rhowch resymau dros eich ateb.

Cwestiwn 7

Pa ddulliau electronig o bleidleisio (e.e. rhyngrwyd, testun, gorsafoedd pleidleisio) y gellir eu defnyddio yng Nghymru?

Y RHYNGRWYD YN SICR, A TESTUN AR FFÔN SYMUDOL, A HEFYD PEIRIANT ELECTRONIG YN YR ORSAF BLEIDLEISIO

Beth yw manteision/problemau posibl defnyddio'r dulliau a awgrymwyd gennych? MANTAIS — HWYLUSO'R BROSES I GAEL MWY YN PLEIDLEISIO

PROBLEM — SICRHAU CYFRINACHEDD A RHWYSTRO TWYLL.

Cwestiwn 8

A fyddai modd defnyddio lleoliadau eraill fel gorsafoedd pleidleisio? (e.e. uwchfarchnadoedd, swyddfeydd post ac ati) BYDDAI — SWYDDFA'R POST LLYFRGELLOEDD ?

Cwestiwn 9

Pam bod cyn lleied o bobl yn pleidleisio yng Nghymru? DIM YMDEIMLAD FOD PLEIDLAIS YN GWNEUD GWAHANIAETH

Rhowch unrhyw enghreifftiau rydych wedi dod ar eu traws (gan hepgor unrhyw fanylion personol)

Cwestiwn 10

A yw ysgolion yn rhoi digon o wybodaeth i ddisgyblion i'w helpu i wneud penderfyniad hyddysg o ran sut y maent yn mynd i bleidleisio?

NAC YDYNT — OND RHAID GOFALU EU BOD YN DDI-DUEDD

Cwestiwn 11

A ddylid dysgu gwleidyddiaeth plaid mewn ysgolion?

DYLID, — YN BR 12/13 EFALLAI.

Os felly, pam? ER MWYN CREU YMDEIMLAD O FOD YN PERTHYN I GYMDEITHAS, AC YN

~~Os na, pam~~? GALLU DYLANWADU AR PWY BYNAG SY'N LLYWODRAETHU

Cwestiwn 12

A ddylai pleidiau gwleidyddol fod yn rhan o'r broses o addysgu pobl ifanc am wleidyddiaeth mewn ysgolion a grwpiau ieuenctid eraill? NA.

Cwestiwn 13

A oes enghreifftiau o arfer da o ran addysgu pobl ifanc am wleidyddiaeth yn eich ardal chi?

CYNHELIR FFUG ETHOLIAD MEWN RHAI YSGOLION, WEDI'I SEILIO AR Y PLEIDIAU GWLEIDYDDOL

Rhowch wybod i ni amdanynt (gan hepgor unrhyw fanylion personol).

Cwestiwn 14

A oes digon o ddarpariaeth ar gyfer pobl ag anableddau i helpu gyda'r broses gofrestru? NID WYF YN GWYBOD

Os na, pa fathau o bethau ymarferol y gellir eu gwneud?

Cwestiwn 15

A oes yna ddigon o ddarpariaeth ar gyfer pobl ag anableddau i'w helpu i bleidleisio? NID WYF YN GWYBOD

Os na, pa fathau o bethau ymarferol y gellir eu gwneud?

Cwestiwn 16

A ddylai fod safonau statudol yn bodoli o ran hygyrchedd deunydd cofrestru a phleidleisio a gorsafoedd pleidleisio? DYLAI.

Cwestiwn 17

Beth yw eich barn ar ddefnyddio blychau pleidleisio symudol ar gyfer pobl sy'n cael anawsterau i gyrraedd gorsafoedd pleidleisio? CYTUNO

Cwestiwn 18

A ddylai fod yn ofynnol i reolwyr gorsafoedd pleidleisio gynhyrchu adroddiad tebyg i'r un sydd gan yr Iseldiroedd? DYLAI

Cwestiwn 19

Beth yw eich barn ar yr help a'r cyngor sydd ar gael yn ddwyieithog mewn etholiadau yng Nghymru? MAE'N IAWN

Cwestiwn 20

Beth ellir ei wneud o ran dogfennau a chyngor i annog mwy o bobl dduon a lleiafrifoedd ethnig i gofrestru a phleidleisio? EI SYMLEIDDIO

Cwestiwn 21

A yw'r ffurflenni a'r wybodaeth a roddir ynghylch cofrestru a phleidleisio yn syml ac yn hawdd eu deall yn eich barn chi? DDIM BOB AMSER

---

[1] *Electoral registration in Wales*, y Comisiwn Etholiadol 2006.
[2] Tystiolaeth i'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 9 Mawrth 2005 (LGPS(2)-03 -05)
[3] *Equal Access to Electoral Procedures,* y Comisiwn Etholiadol, 2003
[4] Tystiolaeth i'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 21 Medi 2005 (LGPS(2)-08-05)
[5] Roger Morris – tystiolaeth i'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 20 Ebrill 2005 (LGPS(2)-04-05)

Crynodeb o gwestiynau

Cwestiwn 1

Er ei fod yn orfodol cofrestru yng Nghymru, anaml iawn y caiff unrhyw un ei gosbi am beidio â gwneud hyn.

A ddylid cosbi pobl am beidio â chofrestru, ac a fyddai hyn yn annog mwy o bobl i gofrestru? Dylid, oherwydd y byddai pawb yn cofrestru wedyn.

Cwestiwn 2

Pa ddulliau y gellir eu defnyddio i sicrhau bod mwy o bobl sy'n byw gyda'u rhieni, sydd wedi symud yn ddiweddar neu sy'n byw mewn tai rhent yn cofrestru? Swyddog monitro gan yr Awdurdod lleol.

Cwestiwn 3

A fydd cofrestru unigolion gyda dull adnabod personol yn helpu i gynyddu nifer y bobl sy'n cofrestru? Dim barn

A fydd cynhyrchu dull adnabod personol cyn pleidleisio yn helpu i wneud y broses bleidleisio'n fwy diogel? Efallai

Cwestiwn 4

A ddylai fod gennym ddull cofrestru awtomatig fel sydd gan wledydd eraill?

Os felly,

Pa ffynonellau gwybodaeth y gellir eu defnyddio i sicrhau y caiff pawb eu cofrestru'n awtomatig?

Cwestiwn 5

Pa ddulliau y gellir eu defnyddio i annog mwy o bobl dduon a lleiafrifoedd ethnig i gofrestru? Mwy o ymgeiswyr ethnig

Cwestiwn 6

A fyddai system pleidleisio drwy'r post yn unig yn ymarferol yng Nghymru?

Rhowch resymau dros eich ateb. Na, mae amheuon ynglŷn a ~~[illegible]~~ dilysrwydd pleidleisio trwy'r post fel ag y mae.

Cwestiwn 7

Pa ddulliau electronig o bleidleisio (e.e. rhyngrwyd, testun, gorsafoedd pleidleisio) y gellir eu defnyddio yng Nghymru? Pob un, gan gynnwys gweithle.

Beth yw manteision/problemau posibl defnyddio'r dulliau a awgrymwyd gennych? Manteision – haws pleidleisio

Cwestiwn 8

A fyddai modd defnyddio lleoliadau eraill fel gorsafoedd pleidleisio? (e.e. uwchfarchnadoedd, swyddfeydd post ac ati) Byddai, gyda rheolaeth a gofal.

Cwestiwn 9

Pam bod cyn lleied o bobl yn pleidleisio yng Nghymru?

Rhowch unrhyw enghreifftiau rydych wedi dod ar eu traws (gan hepgor unrhyw fanylion personol) Diffyg diddordeb, meddwl nad oes ganddynt ddylanwad.

Cwestiwn 10

A yw ysgolion yn rhoi digon o wybodaeth i ddisgyblion i'w helpu i wneud penderfyniad hyddysg o ran sut y maent yn mynd i bleidleisio? Dim gwybodaeth pendant.

Cwestiwn 11

A ddylid dysgu gwleidyddiaeth plaid mewn ysgolion?

Os felly, pam?

Os na, pam? Na mae digon o waith gan yr ysgolion yn barod.

Cwestiwn 12

A ddylai pleidiau gwleidyddol fod yn rhan o'r broses o addysgu pobl ifanc am wleidyddiaeth mewn ysgolion a grwpiau ieuenctid eraill? Na, oherwydd eu bod yn mynegi un safbwynt yn unig.

Cwestiwn 13

A oes enghreifftiau o arfer da o ran addysgu pobl ifanc am wleidyddiaeth yn eich ardal chi? Dim gwybodaeth

Rhowch wybod i ni amdanynt (gan hepgor unrhyw fanylion personol).

Cwestiwn 14

A oes digon o ddarpariaeth ar gyfer pobl ag anableddau i helpu gyda'r broses gofrestru? Dim gwybodaeth

Os na, pa fathau o bethau ymarferol y gellir eu gwneud?

Cwestiwn 15

A oes yna ddigon o ddarpariaeth ar gyfer pobl ag anableddau i'w helpu i bleidleisio? Oes.

Os na, pa fathau o bethau ymarferol y gellir eu gwneud?

Cwestiwn 16

A ddylai fod safonau statudol yn bodoli o ran hygyrchedd deunydd cofrestru a phleidleisio a gorsafoedd pleidleisio? Na.

Cwestiwn 17

Beth yw eich barn ar ddefnyddio blychau pleidleisio symudol ar gyfer pobl sy'n cael anawsterau i gyrraedd gorsafoedd pleidleisio? Gweler cwestiwn 7.

Cwestiwn 18

A ddylai fod yn ofynnol i reolwyr gorsafoedd pleidleisio gynhyrchu adroddiad tebyg i'r un sydd gan yr Iseldiroedd?

Cwestiwn 19

Beth yw eich barn ar yr help a'r cyngor sydd ar gael yn ddwyieithog mewn etholiadau yng Nghymru? Mae'n dda.

Cwestiwn 20

Beth ellir ei wneud o ran dogfennau a chyngor i annog mwy o bobl dduon a lleiafrifoedd ethnig i gofrestru a phleidleisio? Dim barn.

Cwestiwn 21

A yw'r ffurflenni a'r wybodaeth a roddir ynghylch cofrestru a phleidleisio yn syml ac yn hawdd eu deall yn eich barn chi? Ydynt.

---

1 *Electoral registration in Wales*, y Comisiwn Etholiadol 2006.
2 Tystiolaeth i'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 9 Mawrth 2005 (LGPS(2)-03 -05)
3 *Equal Access to Electoral Procedures*, y Comisiwn Etholiadol, 2003
4 Tystiolaeth i'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 21 Medi 2005 (LGPS(2)-08-05)
5 Roger Morris – tystiolaeth i'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 20 Ebrill 2005 (LGPS(2)-04-05)